

**HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM**

Rae Vallavalitsus
Aruküla tee 9, Jüri alevik
75301 Rae vald
Harju maakond

13.12.2022 nr 9.5-2.2/22-
23/8/19

**Kindluse Kooli haldusjärelevalve
õendi kinnitamine**

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 84 lõike 1, § 87 lõike 1 ning haridus-ja teadusministri 24.05.2022 käskkirja nr 155 „Volituse andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Kindluse Kooli haldusjärelevalve õendi (lisatud).
2. Kooli pidajal palume esitada õendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Mare Tamm
peaekspert

Koopia: Kindluse Kool

735 0162
mare.tamm@hm.ee

KINDLUSE KOOLI HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

- 1.1. Kindluse Kool (edaspidi *kool*) on Rae Valla (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus aadressil Roheluse tee 4, Järveküla, Rae vald 75304, Harju maakond.
- 1.2. Kool on üldhariduskool, mis korraldab õpet I–III kooliastmes. Koolil on I ja II kooliastmes tähtajaline koolitusluba kuni 31.08.2023 ja III kooliastmes tähtajaline koolitusluba kehtivusega kuni 31.08.2024.
- 1.3. Järelevalvet teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi õiguspoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 12.08.2022 korralduse nr 9.5-2.2/22-23/8/1 „Haldusjärelevalve teostamine Kindluse Koolis“ alusel kooli ja selle pidaja tegevuse õiguspärasuse üle Haridus- ja Teadusministeeriumi õiguspoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdid Mare Tamm ja Inna Mikli.
- 1.4. Haldusjärelevalve algas 01.11.2022.
- 1.5. Järelevalve eesmärk oli vaadelda, kas õppe- ja kasvatustegevuse korraldus õppeasutuses on kooskõlas koolitusloa taotlemisel esitatud dokumentides sätestatuga, vaadelda õpilaste arengu toetamist ning õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni.
- 1.6. Järelevalves vesteldi kooli direktori, hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordinaatori (edaspidi *HEVKO*), tugispetsialistide ning kooli pidaja, hoolekogu, õppenõukogu ja õpilasesinduse esindajatega. Tutvuti kooli dokumentide ja õppekeskkonnaga ning võrreldi kooli andmeid Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.
- 1.7. Koolis õpib 2022/2023. õppeaastal 503 õpilast, nendest I kooliastmes 336, II kooliastmes 125 ja III kooliastmes 42.

KOKKUVÕTE

Kindluse Kooli põhimäärus on vastu võetud 2019. aastal. Kool alustas õppetööga 2020. aasta sügisel ja esimesed klassikomplektid tegutsesid Järveküla Kooli ruumides. Oma koolimaja valmis 2021. aastal. Kooli on juhtinud tänaseks kolm direktorit (sh üks kohusetäitja).

Kooli väärtustena on kooli pidaja, hoolekogu esindajad ja juhtkond nimetanud valikuvabadust, vastutust, ettevõtlikkust ja kestlikkust, mille kandjaks on tänane Kindluse Kooli õppekava (edaspidi *kooli õppekava*). Sellest tulenevalt on kooli eripäraks nii kooli pidaja kui hoolekogu sõnul valikuvabadus valikainete näol alates esimesest klassist, mentorluse rakendamine õpetaja ja õpilase vahel ning igapäevases õppetöös peamiselt digitaalsete õppevahendite kasutamine.

Koolis kasutatakse I ja II kooliastmes toetavat sõnalist hindamist, millel puudub numbriline ekvivalent. III kooliastmes lisandub sõnalisele hindamisele 6-palline hindekaala A–F.

Kooli õppekava üldosa vajab korrastamist, samuti võõrkeelte, matemaatika, inimeseõpetuse, ajaloo ja loodusõpetuse ainekavad.

Koolil puudub arengukava. Mitmed teisedki kooli alusdokumendid on loomisel või korrastamisel, kuna varem algatatud korrad on jäänud pooleli või tervikdokumentidena vastu võtmata.

Koolis on kvalifikatsiooninõuetele vastavad psühholoogid ja eripedagoogid. Koolis ei tagata õpilastele logopeedi ja sotsiaalpedagoogi teenust.

Koolis on õppe- ja kasvatusala töötajaid kokku 47. Õpetajaid on 41, neist 15-l vastab kvalifikatsioon nõuetele. Tunde annavad I kooliastmes 36, II kooliastmes 32 ja III kooliastmes 17 õpetajat. I kooliastmes antakse 40% tundidest kvalifikatsiooni omavate õpetajate poolt ja 60% tundidest õpetajate poolt, kes ei oma nõutavat kvalifikatsiooni. II kooliastmes antakse 43% tundidest kvalifikatsiooni omavate õpetajate poolt ja 57% tundidest õpetajate poolt, kes ei oma nõutavat kvalifikatsiooni. III kooliastmes antakse 49% tundidest kvalifikatsiooni omavate õpetajate poolt ja 51% tundidest õpetajate poolt, kes ei oma nõutavat kvalifikatsiooni. Koolis tervikuna annavad 45% õppetundidest õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele. See ei ole piisav, et kindlustada kooli õppekavas määratletud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

OLUKORRA KIRJELDUS

1. Õppekava vastavus nõuetele

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse¹ (edaspidi *PGS*) kohaselt kehtestab kooli õppekava kooli direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Algne kooli õppekava on direktori poolt kehtestatud² ja selle muudatused on kinnitatud käskkirjaga³. Õppekava muudatustele on arvamuse andnud hoolekogu⁴ ja õppenõukogu⁵. Puudub õpilasesinduse aramus, kuna sellel ajal õpilasesindust ei olnud.

Direktori, hoolekogu ja õpilaste sõnul olid õpilased esindatud ka varem, kuid selle kohta ei ole dokumenteeritud märkmeid tehtud.

Järelevalve ajal esitas direktor kinnitatud õpilasesinduse põhimääruse⁶, mille oli eelnevalt heaks kiitnud⁷ kooli õpilaskond.

PGSi⁸ kohaselt on kooli õppekava õpingute alusdokument. Põhikooli riikliku õppekava (edaspidi *PRÕK*) kohaselt⁹ koosneb kooli õppekava üldosast ja ainevaldkondade kavadest.

Järelevalves nähtus, et õppekava üldosa sisukorras puuduvad peatükkide numeratsioon ja õppekava juurde kuuluvate lisade, sh ainekavade loetelu. Õppekava üldosas on ainekavadele viidatud, kuid need ei ole õppekava tervikdokumendi juurest leitavad, mistõttu puudub kindlus, et need on olemas. Algses direktori poolt kinnitatud õppekavas¹⁰ on välja toodud, et õppekava juurde kuuluvad kolm lisa, muu hulgas lisa 3 – *esimene klass, üldõpetus, lõiming*. 2022. aastal aga muudeti õppekava ning lisa seal enam ei leidu.

Koolijuhtide vahetusega on direktori sõnul tekkinud probleem varasemate dokumentide ülesleidmisel kooli dokumendihaldussüsteemist. Kaduma on läinud ka eespool nimetatud lisa ning koolijuhil puudub selgus, kas see lisa on üldse kasutusel.

Selgitame, et koolis, kus kvalifikatsioon vastab nõuetele vaid 45%-l õpetajatest, on kõigi pedagoogiliste kokkulepete kirjalikult ja üheselt sätestamine oluline. See tagab, et kõik pedagoogid mõistavad kooli õppekava ja õppekorraldust ühtmoodi.

Õppekava üldosa ei ole kooskõlas PRÕKis sätestatuga ja vajab täiendamist. Määruse kohaselt¹¹ sätestatakse kooli õppekavas III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord. Kooli õppekava järgselt¹² kehtestab loovtöö korraldamise põhimõtted direktor oma käskkirjaga ja see on õppekava lisa.

Järelevalves selgus, et kooli õppekava üldosas puudub loovtöö hindamise kord, samuti lisa. Õpetajate sõnul loovtööde hindamise ja korraldamisega seotud juhendit kasutusel ei ole. Õpetajad on teadlikud, et 8. klasside loovtööd on käesoleval õppeaastal koostamisel ning tööde üldjuhendajaks on sel õppeaastal õpigrupi mentor. Vajadusel on kaasjuhendajateks aineõpetajad. Direktori sõnul on loovtööde juhend koostamisel.

¹ PGS, § 17 lg 2.

² Direktori 18.06.2021 käskkiri nr 1-1/24.

³ Direktori 08.09.2022 käskkiri nr 1-1/41.

⁴ Hoolekogu 17.05.2022 koosoleku protokoll.

⁵ Õppenõukogu 29.08.2022 protokoll nr 3-2/10.

⁶ Direktori 27.10.2022 käskkiri nr 1-1/9 „Õpilasesinduse põhimääruse kinnitamine“.

⁷ Õpilasesinduse 10.10.2022 koosoleku protokoll nr 7-1/3.

⁸ PGS, § 17 lg 1.

⁹ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“, § 24 lg 5.

¹⁰ Direktori 18.06.2021 käskkiri nr 1-1/24.

¹¹ PRÕK, § 24 lg 6 p 4.

¹² Kooli õppekava, p 4.7.

Selgitame, et õppekava üldosas peab olema loovtöö valdkonna üldine kirjeldus välja toodud. Täpsem ja põhjalikum kirjeldus võib olla esitatud eraldi loovtööde juhendis, mis on õppekava osa. Järelevalve ajal ei olnud õppekava üheski osas loovtöö valdkond sätestatud.

PGSi¹³ kohaselt sätestatakse kooli õppekavas hindamise täpsustatud tingimused ja kord. Määruse kohaselt¹⁴ peab olema õpilase arengu ja õppimise toetamise ning hindamise korraldus esitatud õppekavas, mille kehtestab direktor¹⁵. Kooli poolt edastatud õppekava juures ei ole vastavat hindamisjuhendit. Õppenõukogu koosoleku varasemast protokollist¹⁶ selgub, et õppenõukogult on küsitud arvamust hindamisjuhendi kohta. Samas oli järelevalve ajal kooli kodulehel dokumentide hulgas kättesaadav „Õpilase hindamise kord“, millel puudus dokumendi kinnitamise viide. Kuna dokument ei ole kinnitatud pädeva organi poolt ega ole nimetatud ka kooli õppekavas, siis ei koolil kehtivat hindamisjuhendit.

Direktori kinnitusel¹⁷ koolil hindamisjuhendit ei ole. Õpetajate selgituste kohaselt on hindamisjuhendi uuendamisega tegeletud, kuid selle kasutuse kohta ei osanud nad selgitusi anda. Õpilastega vestlusel selgus, et õpetajad hindavad õppetulemusi erinevalt ja iga õpetaja saab ise otsustada, kuidas toimub hinnete parandamine või järeltöö hindamine.

Selgitame, et koolil peab olema ühtne õppekavas sätestatud hindamisjuhend. See tagab kõigile õpilastele võrdse kohtlemise ning õigusselguse ja -kindluse hindamise valdkonnas.

Määruse kohaselt¹⁸ peab õppekava sisaldama karjääriõppega seonduvat, sh karjääriinfot ja nõustamise korraldust.

Kooli õppekavas¹⁹ on seda temaatikat kajastatud pigem üldsõnaliselt ega ole täpsustatud, kuidas teavitatakse õpilast ja vanemat edasiõppimise võimalustest ning milliste tegevuste kaudu käsitletakse temaatikat erinevates tundides, et tagada karjääriteenuse kättesaadavus ja õpilaste nõustamine. Koolis õpivad täna juba ka III kooliastme õpilased.

Vestlusel õpetajate ja direktoriga selgus, et karjääriõpetusega otseselt tegeletud ei ole. Õpilaste sõnul on karjääriõpetus nende jaoks väga oluline valdkond, mida seni õppetöös otseselt käsitletud ei ole.

Direktor kinnitas järelevalves, et tema prioriteet on vajalikud juhendid kinnitada, näiteks oli ta järelevalve ajaks algatanud loovtööde juhendi koostamise. Järelevalves leidis kinnitust, et uus direktor on astunud piisavaid samme olukorra muutmiseks ning kui ta samal viisil jätkab, on võimalik, et vajalikud õppekava lisad kinnitatakse koos õppekavaga mõistliku aja jooksul.

Määruse²⁰ kohaselt on kooli õppekava koostamise aluseks riiklik õppekava, millele vastavalt kooli õppekava peab sisaldama üldosa ja ainevaldkondade kavasid.

Järelevalves selgus, et kooli õppekava kõikides ainekavades ei ole siiski ühtmoodi kirjeldatud PRÕKi üldpädevuste, nt digipädevuse kujundamist²¹. Samas on koolil õigus sõnastada üldpädevused kooli eripärast lähtuvalt, kuid tagada tuleb seejuures PRÕKi²² üldpädevuste saavutamine.

¹³ PGS, § 29 lg 4.

¹⁴ PRÕK, § 24 lg 4 p 5.

¹⁵ PGS, § 71 lg 2 p 3.

¹⁶ Õppenõukogu 22.11.2021 koosoleku protokoll.

¹⁷ Direktori 07.10.2022 selgituskiri.

¹⁸ PRÕK, § 24 lg 6 p 7.

¹⁹ Kooli õppekava, pt 6.

²⁰ PRÕK, § 24 lg 1.

²¹ PRÕK, § 4 lg 4 p 8.

²² PRÕK, § 4.

Täiendamist vajavad järgmised ainekavad:

- 1) Võõrkeelte ainekavast nähtub, et tegu on suures osas koopiaga PRÕKi lisast 2 (ainekavas ekslikult märgitud lisa 5), mille tõttu on jäänud kirjeldamata koolis läbimõeldud ja tegelikult toimiv õppekava.
- 2) Matemaatika ainekavast nähtub, et õppegrupi teema „Andmed ja algebra“ õpitulemuste loetelus²³ on toodud õpitulemusena „koostab andmete põhjal Exceli tabelis diagramme“. Excel on konkreetne tasuta tarkvara. Selgitame, et põhiharidus peab olema õpilase ja tema pere jaoks tasuta, mis tähendab, et kõik õppekava omandamiseks nõutu peab olema tagatud viisil, et pere ei pea omalt poolt rahaliselt panustama. Riikliku tasuta hariduse korral peab õpilane saama kasutada tasuta tarkvara, v.a juhtudel, kui kool maksab õpilase litsentside eest või võimaldab tasulist tarkvara kasutada. Diagramme on õpetajatel võimalik luua nii veebipõhiselt kui erinevate arvutiprogrammide abil.
- 3) Inimeseõpetuse ainekavas puuduvad 8. klassi õpitulemused ja ainesisu.
- 4) Ajaloo ainekavas puuduvad 8. ja 9. klassi õpitulemused ja ainesisu ning seosed kohalike silmapaistvate isikutega.
- 5) Ühiskonnaõpetuses ei ole kõik valdkonnad sarnaselt vormistatud ning puudub õpitulemuste ja ainesisu esitamise tabel.

PRÕKi²⁴ kohaselt realiseerub läbivate teemade õpe eelkõige valikainete valikul, st valikained toetavad läbivate teemade taotlusi ning kooli õppekava üldosas esitatakse valikainete valik. Kooli õppekava kohaselt²⁵ on valikained huvipõhised, iga õpilane peab neist endale õppeaastaks ühe valima. Valikainetele koostatakse ainekaardid, kus tuuakse välja saavutatavad õpiväljundid, arendatavad üldpädevused ning kooskõla PRÕKiga. Kooli õppekava kohaselt kinnitatakse iga kooliaasta valikained õppenõukogus, ainekaardid kinnitab õppejuht.

Järelevalves selgus, et kooli õppekava üldosas ei ole valikainete valikut esitatud. Samas on 2022/2023. õppeaastal direktor oma käskkirjaga²⁶ kinnitanud 24 valikainete kaarti. Kaartidel on esitatud nt õpitulemused, hindamine ja seos kooli põhiväärtustega, kuid ei ole osaoskusi ega õppeteemasid, mida ainekavad peaksid määruse kohaselt²⁷ sisaldama.

Direktori sõnul on valikained õppekava täitmise osa ja need kinnitati tema poolt õppealajuhataja puudumise tõttu septembris, kui selgus, millised valikained tulevad ja kes neid õpetab. Õpetajate sõnul selguvad valikained selle põhjal, millised on õpetajate lisaoskused ja mida nad oskavad õpilastele edasi anda, nt valiti nii draamaõpetus. Hoolekogu sõnul ei ole nad teadlikud, mille põhjal valikained tekivad.

Selgitame, et kui valikained on õppekava osa, siis peavad neile olema koostatud ainekavad, milles PRÕKi²⁸ kohaselt esitatakse osaoskuste või õppeteemade kaupa taotletavad õpitulemused, mis toetavad kooliastmete õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamist ja valdkonnapädevuste kujunemist.

1.1. Ettepanekud direktorile

- 1.1.1. Kirjeldada kõikides ainekavades üldpädevuste kujundamist lähtuvalt kehtivast PRÕKi redaktsioonist, jälgides, et kõik üldpädevused saaksid kirjeldatud.
- 1.1.2. Kasutada nii õppekava üldosas kui ainekavades digipädevuse lahtikirjutmisel abimaterjalina juhendmaterjali õppekavaveebis.
- 1.1.3. Kirjeldada võõrkeelte ainekavas koolis toimuvat, mitte vaid üldisi PRÕKi soovitusi, et oleks tagatud läbimõeldud ja koolis tegelikult toimiv ainekava.

²³ Kooli õppekava, lk 30.

²⁴ PRÕK, § 14 lg 2 p 3.

²⁵ Kooli õppekava, p 2.13.

²⁶ Direktori 07.10.2022 käskkiri nr 1-1/8.

²⁷ PRÕK, § 4 lg 4 p 7.

²⁸ PRÕK, § 4 lg 7.

- 1.1.4. Täiendada ja korrigeerida sõnastust matemaatika ainekavas, loobudes viitamisest tasulisele tarkvarale (lk 30, 36–37), et tagada õpilastele ligipääs tasuta õppevarale.
- 1.1.5. Esitada ühiskonnaõpetuse õpitulemused ja ainesisu tabelina, et need oleksid kergemini haaratavad ja paremini arusaadavad.

1.2. Ettekirjutused pidajale

- 1.2.1. Tagada kooli õppekava kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktidega 2 ja 7 ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 29 lõikega 4 vastavalt käesoleva õiendi punktis 1 toodud selgitustele. Täitmise tähtaeg: 01.03.2023.
- 1.2.2. Tagada hindamise korraldus vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikele 5 ning käesoleva õiendi punktis 1 toodud selgitustele. Täitmise tähtaeg: 01.03.2023.
- 1.2.3. Tagada loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise korra kehtestamine vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktile 4 ning käesoleva õiendi punktis 1 toodud selgitustele. Täitmise tähtaeg: 01.03.2023.
- 1.2.4. Tagada ainekavade kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisaga 5 vastavalt käesoleva õiendi punktis 1 toodud selgitustele. Täitmise tähtaeg: 01.03.2023.

2. Õppe- ja kasvatustegevuse korralduse ja tulemuslikkuse hindamine koolis

Kooli õppekavas on sätestatud, et koolis on kokkuleppeliselt kasutusel mõisted, mis erinevad riiklikus õppekavas kasutusel olevatest, nt direktor – *koolijuht*; õppealajuhataja – *haridusjuht*; klassijuhataja – *mentor*; klass – *õpigrupp*, klassiõpetaja – *üldõpetuse õpetaja*; lapsevanem – *vanem*. Käesolevas õiendis on kasutatud nimetatud mõisteid.

PGSis²⁹ on sätestatud põhikooli õpilaste suurim lubatud nädala õppekoormus. Seaduse kohaselt³⁰ määratakse õpilase nädala õppekoormus õppeaineti kooli õppekavaga. PRÕKi³¹ kohaselt peab kooli tunnijaotusplaani vastama PRÕKis toodud kohustuslike õppeainete nädalatundide arvule.

Kooli õppekava vastab PRÕKi tunnijaotusplaanile ning kooli päevakava oli direktor kinnitanud³² koos 2022/2023. õa I poolaasta tunniplaaniga³³.

Kooli tunniplaanis on erinevusi võrreldes õppekavas oleva PRÕKi nõuetele vastava tunnijaotusplaaniga³⁴. Kuna kooli tunniplaani koolis ka järgitakse, ei vasta kooli tegelik õppekorraldus selles osas PRÕKi ega kooli enda õppekava nõuetele. Näiteks on 1. klasside tunniplaanis nädalas 24 tundi ehk tunnijaotusplaanis sätestatust (20 t) 4 tunni võrra rohkem; 2.–8. klassidel on nädalas 1 tund rohkem võrreldes tunnijaotusplaanis olevaga. Koolipäeva tundide kogumahtu suurendavad hommikuringid ja mentortunnid.

Direktori selgituste kohaselt ei teadnud ta, et tundide arvu mahtu on ületatud.

Selgitame, et õppekavaväline ja muu õpilase jaoks vabatahtlik tegevus peab seadusest tulenevalt³⁵ olema käsitletud kooli päevakavas ning kooli dokumentides, näiteks tunniplaanis peab olema selgelt märgitud, milline osa on õpilasele kohustuslik ning milline vabatahtlik.

²⁹PGS, § 25 lg 2

³⁰PGS, § 25 lg 1.

³¹PRÕK, § 15 lg 3.

³²Direktori 14.09.2022 käskkiri nr 1-1/2 „Kindluse Kooli päevakava“.

³³Sotsiaalministri 27.03.2001. a määrus nr 36 „Tervisekaitseõuded kooli päevakavale ja õppekorraldusele“, § 10 lg 1.

³⁴Kooli õppekava, p 2.8.

³⁵PGS, § 25 lg 6.

Õpilase jaoks kohustuslik õppekoormus ei tohi ületada õigusaktides ettenähtud maksimaalset õppekoormust.

Ära kuulamisele esitas kooli direktor oma käskkirjaga³⁶ kinnitatud tunniplaani, mis vastab kooli õppekava tunnijaotusplaanile.

Järelevalves selgus, et kooli õppekavas on sätestatud³⁷, et I–II kooliastmes puudub tunnijaotusplaani ja õpetaja saab ise otsustada, kuidas kooli ainekavas õpilastele ettenähtud õpitulemused saavutatakse. Samas oli kooli poolt edastatud õppekavas tunnijaotusplaani olemas.

Juhtkonna selgitusel puudus koolil senini tõepoolest tunnijaotusplaani, järelevalve ajaks oli ees õppekava üldosas olemas. Järelevalvele jäi ebaselgeks, millal see lisati. Juhtkonna sõnul tegi seni iga õpetaja endale seitsmenädalase tunniplaani Google Drive'i keskkonnas, mida kavandasid üldõpetuse õpetajad tandemina, võttes aluseks ainekavade õpiväljundid.

Järelevalves leidis kinnitust, et õpetajatel olid ühised töökavad Google Drive'i keskkonnas.

Selgitame, et koolil peab olema kindlus, et ka üldõpetuse raames õpetatakse kõiki õppeaineid PRÕKis nõutud mahtudes ja õpilane saavutab vajalikud õpitulemused. Kui kool on otsustanud, et rakendab üldõpetust³⁸, siis peab vastavalt määrusele³⁹ kirjeldama ära ka üldõpetuse kui kooli õppekorralduse korraldamise viisid.

Õppekava kohaselt on I–II kooliastmes üldõpetus ja III kooliastmes aineõpetus. Järelevalves selgus, et viiendate klasside tunniplaanis üldõpetus õppekavas ettenähtud mahus ei kajastu, vaid seal on ainetunnid.

Juhtkonna sõnul on II kooliastmes üldõpetuse rakendamisega raskusi, kuna koolis ei ole piisaval arvul klassiõpetajaid. Õpetajate sõnul antakse I kooliastmes üldõpetust õpetajate tandemites, kus arutatakse õpitulemuste saavutamine eelnevalt läbi.

Kooli tunniplaanis on kõikidel klassidel nädalas üks *mentortund*, kooli õppekava järgselt peaks see looma õpilase toetamiseks mentorsüsteemi, kus üks mentor on õpilasele õpetaja ja teine mentor on koolikaaslane.

Õpilaste ja õpetajate sõnul seab õpilane selles tunnis endale nädala eesmärgid ja mentor aitab seda tagasisidestada. Direktori selgituste kohaselt on tegemist õppekavavälise tegevusega, mida kajastatakse huviringina ja mentorlus ei ole täielikult välja kujunenud. Õpilaste esindajate sõnul on nad olnud oma klassikaaslastele vabatahtlikult ühel õppeaastal mentoriks, kuid enam mitte. Hoolekogu esindajad, kes on olnud kooli rajamise juures, tõdesid, et algselt oli mentorsüsteemi sisu midagi muud kui praegu ja idee kohaselt pidi lisaks õpetajale olema õpilasel veel mentor kohalikust kogukonnast, kuid see ei realiseerunud. Seetõttu jääb paljudele vanematele arusaamatuks, kuidas erineb mentori töö tavapärasest klassijuhataja tööst.

Selgitame, et kooli õppekorraldus peab olema kooli õppekavas kirjeldatud nii, et kõik võimalikud huvipooled saaksid aru, mida tähendab mentortund, milleks see on tunniplaanis ja millist õppe- ja kasvatusesmärki sellega soovitakse saavutada.

Õppekava tunnijaotusplaanis on 1.–6. klassini üks kord nädalas ainetund nimetusega *ennast*

³⁶ Direktori 01.12.2022 käskkirja nr 1-1/16.

³⁷ Kooli õppekava, p 2.3.

³⁸ PRÕK, § 15 lg 2.

³⁹ PRÕK, § 24 lg 6.

juhtiv õppija, mille eesmärk on toetada õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

Õpetajate sõnul on tegemist sotsiaalsete oskuste omandamise tunniga, mida viib läbi mentor, ja kus sageli põimitakse sotsiaalsete oskuste õppimist inimeseõpetusega. Juhtkonna sõnul sarnaneb see kõige enam klassijuhatajatunnile.

Selgitame sarnaselt mentortunnile, et kooli õppekorraldus peab olema kooli õppekavas kirjeldatud nii, et kõik võimalikud huvipooled saaksid aru, mida tähendab nimetatud tund, milleks on see tunniplaanis ja millist õppe- ja kasvatusesmärki sellega soovitakse saavutada.

Õppekava kohaselt⁴⁰ viiakse igal kuul koolis läbi üks projekt, mille käigus õpilased tegutsevad eelnevalt koostatud projektistsenaariumite alusel. Järelevalve ajal olid projektid märgitud mentortunni alla.

Vestlusel õppenõukoguga selgus, et projektides osalemise süsteem ei ole veel välja kujunenud. Nt võivad õpetajad projekti raames korraldada ka *iseseisva õppimise päeva*, milleks tuleb eelnevalt saada juhtkonna luba. Õpilaste sõnade kohaselt viiakse iseseisva õppimise päevi läbi regulaarselt.

Kooli poolt esitatud dokumentides sellist õppepäeva nimetatud ei ole.

Juhtkonna sõnul on iseseisva õppimise päev erinevatel kordadel erineva eesmärgiga, nt on ülesandeks õppida iseseisvalt tegutsema suurema projekti raames (nt valmistuda sügisnäituseks).

PRÕKi⁴¹ kohaselt võib põhikool viie palli süsteemi asemel kasutada koolisisese teistsugust hindedüsteemi.

Kooli õppekava kohaselt⁴² kasutatakse I ja II kooliastmes toetavat sõnalist hindamist, millel puudub numbriline ekvivalent. III kooliastmes lisandub sõnalisele hindamisele kuuepalline hindeskaala A–F.

Järelevalves vaadeldud elektroonilise päeviku sissekanded olid kooskõlas kooli õppekavas sätestatuga ning järelevalves juhuvalimi põhjal vaadeldud kahe koolist lahkunud õpilase tunnistusel olid kokkuvõtvad hinded teisendatud numbrilisteks.

Klassipäevikute nõuetekohase täitmise peavad kindlustama kooli direktor⁴³ ja õppealajuhataja. Järelevalves vaadeldi sissekandeid juhuvalimi põhjal: igast kooliastmest 5 õpilasel, kokku 15 õpilasel. Ilmnes, et sissekanded päevikutesse ja õpilasraamatusse ning õpilaste tunnistused olid nõuetekohased.

PGSi kohaselt⁴⁴ planeerib õpetaja oma tööd koostöös teiste õpetajatega.

Kooli õppekava kohaselt koostavad õpetajad lennuülese töökava ning lisaks sellele on õpetaja enda töökava jaotatud aasta lõikes kuudeks ja kuud on koostöös õpilastega jaotatud omakorda veel nädalateks.

Õpetajate sõnul koostatakse lennupõhine töökava õpetajate ühistööna Google Drive'is ja see on ühtlustatud õpetajate enda töökavadega. III kooliastmes lennupõhist töökava ei rakendata, kuna kõiki klassikomplekte on üks. Google Drive'is esitavad õpetajad õppealajuhatajale lisaks oma töökavad.

Järelevalves leidis kinnitust, et vastavad töökavad olid õpetajatel esitatud.

Õppekava kohaselt püstitavad õpilased nädala ja kuu eesmärgid ning analüüsivad tehtut.

⁴⁰ Kooli õppekava, p 1.8.

⁴¹ PRÕK, § 21 lg 4.

⁴² Kooli õppekava, pt 3.

⁴³ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 3

⁴⁴ PGS, § 25 lg 5.

Õpetajate sõnul on õpilaspäevikus vastav koht, kuhu märkeid teha saab. Noorematele õpilastele antakse mentorite poolt tagasisidemapid.

Vestlusel õpilaste esindajatega ja dokumentide vaatlusel leidis kinnitust, et õpilased seavad endale iganädalaselt eesmärgid ja hindavad tulemusi, tehes märkmeid.

Koolil on õpilaste vastuvõtmise tingimused ja kord, mille on kinnitanud⁴⁵ kooli pidaja. Kehtivas korras on määratud õpilaste vastuvõtt 1. klassi ja 2.–7. klassi.

Juhime tähelepanu, et koolis õpivad 8. klassi õpilased ja vastav dokument on seetõttu kehtetu.

Ära kuulamisele esitas kool kooli pidaja poolt kehtestatud⁴⁶ uute õpilaste vastuvõtmise ja väljaarvamise tingimused ja korra.

2.1. Ettepanekud direktorile

2.1.1. Analüüsida ja süstematiseerida üldõpetuse planeerimist ja õpetajate töökavade loomist, et tagada õpitulemuste saavutamine kõikide ainevaldkondades ja õppekava täitmine täies mahus.

2.1.2. Kaaluda kooli võimekust rakendada üldõpetust kogu II kooliastme ulatuses ja korrigeerida vajadusel kooli õppekava vastavalt tegelikule olukorrale.

2.1.3. Analüüsida, mil määral on kooli õppekava koostamisel lähtutud õpilase individuaalse arengu toetamiseks kohaldatud erisustest⁴⁷.

2.1.4. Kaaluda, kas kooli õppekorraldus toetab kooli põhiülesande täitmist⁴⁸ ja järgib õppe korraldamise põhimõtteid⁴⁹.

2.1.5. Hinnata mentorluse käsitlust ja õpetajate tegelikku võimekust selle sisulisel rakendamisel, et planeerida vajalikke tegevusi õpetajate kompetentsi tõstmisel.

2.1.6. Kirjeldada kooli dokumentides iseseisva õppepäeva ja projektiõppe erinevused, et need oleksid paremini mõistetavad nii õpetajatele kui õpilastele.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse korralduse ja tulemuslikkuse hindamine koolis

Seaduse kohaselt⁵⁰ koostatakse kooli järjepideva arengu tagamiseks vähemalt kolmeks aastaks arengukava, milles määratakse kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad. Arengukava ja selle muudatused valmistatakse ette koostöös hoolekogu, õpilasesinduse, õppenõukogu ning ekspertidega koolist või väljastpoolt kooli ning selle kinnitab kooli pidaja või tema volitatud isik. Direktor peab tagama⁵¹ koostöös õppenõukogu, kooli hoolekogu ja õpilasesindusega kooli tulemusliku ja häireteta töö ning kooli arengukava, õppekava ja kodukorra täitmise.

Järelevalve läbiviimise ajal ei olnud koolil kehtivat arengukava.

Kooli pidaja selgituste kohaselt⁵² alustas eelmine juhtkond arengukava koostamist kooli teisel õppeaastal, 2021. aasta novembris, kuid seoses koolijuhiga lahkumise ja konkursi ebaõnnestumisega see töö katkes. Samas on kooli õppenõukogu koosoleku protokollis⁵³ välja toodud, et arengukava loodeti valmis saada 2022. aasta märtsiks.

⁴⁵ Rae vallavanema 09.02.2021 korraldus nr 234.

⁴⁶ Rae vallavanema 22.12.2022 korraldus nr 1921 „Kindluse Kooli õpilaste vastuvõtmise tingimuste ja korra kinnitamine“.

⁴⁷ PGS, § 17.

⁴⁸ PGS, § 4.

⁴⁹ PGS, § 6.

⁵⁰ PGS, § 67.

⁵¹ PGS, § 10 lg 1.

⁵² Kooli pidaja 20.09.2022 selgitused.

⁵³ Õppenõukogu 19.10.2021 koosoleku protokoll.

Selgitame, et seaduse kohaselt peab koolil olema arengukava kui dokument, millest lähtuvad otseselt iga-aastane üldtööplaani koostamine ja sisehindamine ning millela on raske tagada kooli areng soovitud suunas.

PGSi⁵⁴ kohaselt tehakse koolis sisehindamist ning vastava korra kehtestab direktor⁵⁵, esitades selle enne arvamuse andmiseks hoolekogule⁵⁶.

Järelevalve läbiviimise alguses ei olnud koolil sisehindamise korda, kuid kool esitas selle järelevalve ajal. Vastav dokument oli direktori poolt kinnitatud⁵⁷, millele on arvamuse andnud hoolekogu⁵⁸.

Direktori ja pidaja selgituste kohaselt⁵⁹ olid sisehindamise kord ja sisehindamise aruanne jäänud koostamata seoses direktorite vahetusega. Õpetajate sõnul on nad teatud tegevusi siiski läbi viinud, nt tundide vaatlusi ja arenguestlusi õpilastega.

Järelevalves toimunud tunnivaatlustes said õpetajad ise hinnata oma tegevust ning juhtkond andis sellele tagasisidet, kuid ühiseid üldisi kokkuleppeid vaatluste läbiviimiseks ei ole tehtud.

Kooli haridusnäitajate⁶⁰ põhjal võib öelda, et koolis on Eesti keskmisest kõrgem 39-aastaste ja nooremate õpetajate osakaal (73%, riigis keskmiselt 26%). Matemaatika 4. klassi tasemetöö tulemused on aastatel 2020–2022 tõusnud (60–68%) jäädes siiski alla riigi keskmisele (71%). Matemaatika 7. klassi tasemetööde keskmine on olnud samadel aastatel riigi keskmisest (59%) oluliselt madalam (42%). Eesti keele tasemetööde 4. klassi tulemused on tõusnud riigi keskmisest (64%) kõrgemale (69%), kuid 7. klassi tulemused (48%) on langenud alla keskmise (54%).

Juhtkond ei osanud selgitada, mis on õpitulemusi mõjutanud. See viitab omakorda sisehindamise vajalikkusele, et oleks võimalik oma tegevusi igapäevaselt analüüsida ja hinnata ning seada vajalikke samme tulevikus seotult arengukavaga.

PGSi⁶¹ kohaselt on kooli üldtööplan õppe- ja kasvatustegevuse alane kohustuslik dokument. Lähtuvalt määrusest⁶² peab see kajastama kooli ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes kooli arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest. Järelevalvele edastatud üldtööplaanis on esitatud sündmuste tabel, milles on märgitud ära aeg, koht, sündmuse või tegevuse nimetus ja vastutaja. Üldtööplan ei ole tegevusvaldkondade kaupa koostatud ega alapunktidenä esitatud. Lisaks puuduvad alusdokumentidest tulenevad tegevused.

Järelevalves tutvuti kooli õppenõukogu tegevusega. Määruse kohaselt⁶³ märgitakse õppenõukogu koosoleku protokollis muu hulgas otsuste faktilised ja õiguslikud alused ning otsuse täitmise tähtajad ja vastutajad.

Järelevalves nähtus, et õppenõukogu protokollide juures puuduvad valdavalt dokumendi registreerimisnumber, otsuste faktilised ja õiguslikud alused ning otsuste täitmise tähtajad ja

⁵⁴ PGS, § 78 lg 1.

⁵⁵ PGS, § 71 lg 8.

⁵⁶ PGS, § 73 lg 1¹ p 2.

⁵⁷ Direktori 02.11.2022 käskkiri nr 1-1/15 „Kindluse Kooli sisehindamise kord“.

⁵⁸ Hoolekogu 26.10.2022 koosoleku protokoll.

⁵⁹ Direktori 12.09.2022 selgituskiri.

⁶⁰ Haridus- ja Teadusministeeriumi allikad.

⁶¹ PGS, § 70 lõige 1 p 1.

⁶² Haridus- ja Teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“.

⁶³ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“.

vastutajad. Samuti ei ole mitmel juhul leitavad protokollid juurde kuuluma pidanud lisad⁶⁴, sageli on jäänud märkmed poolikuks. See viitab asjaolule, et dokumendi terviklikkus ja selgus ei pruugi olla tagatud.

Seaduse kohaselt⁶⁵ on kooli hoolekogu alaliselt tegutsev organ, kelle ülesanne on kooli õpilaste, õpetajate, kooli pidaja, õpilaste vanemate, vilistlaste ja kooli toetavate organisatsioonide ühistegevus õppe ja kasvatuse suunamisel, planeerimisel ja jälgimisel ning õppeks ja kasvatuseks paremate tingimuste loomine. Hoolekogu ülesannete loetelus on muu hulgas nimetatud osalemist arengukava ettevalmistamisel ja kooli pidajale kooliga seotud küsimuste paremaks lahendamiseks ettepanekute tegemist.

Vestlusel hoolekogu liikmetega selgus, et hoolekogu ei ole otseselt valvanud selle üle, kas kõikide vajalike teemadega on tegeletud. Seni on hoolekogu liikmed tegelenud nende teemadega, mis nende ette on jooksvalt toodud. Käesoleval õppeaastal on hoolekogu tõstatanud enda poolt kooli eelarve teema.

3.1. Ettepanekud direktorile

- 3.1.1. Lähtuda üldtööplaani koostamisel kooli arengukavast, õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest.
- 3.1.2. Tõhustada hoolekogu tegevust ja panust kooli tegevustes kaasärääkimisel, et toetada koostöös kooliperet, juhtkonda ja koolipidajat vajalikes kooli puudutavates arengutes ja otsustes.

3.2. Ettekirjutused pidajale

- 3.2.1. Tagada kooli arengukava kinnitamine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 67 lõikest 1. Täitmise tähtaeg: 01.09.2023.
- 3.2.2. Tagada õppenõukogu töö kooskõla haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 5 lõikega 8 vastavalt käesoleva õiendi punktis 3 toodud selgitustele. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.02.2023.

4. Õpilaste arengu toetamine

PGS⁶⁶ näeb ette, et kool lähtub õppe korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest. Tulenevalt individuaalsest vajadusest tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös.

Vastavalt kooli õppekavale⁶⁷ lähtutakse koolis kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt õpib üldjuhul HEV-õpilane suures õpigrupis.

Tugispetsialistide ja õpetajate sõnul õpivad õpirühmad (ehk klassid) lennupõhiselt tandemklassidena ja HEV-õpilased on võimalusel suurema õpirühmaga nii loovainetes kui ka liikumisõpetuses. Koolis on kaks õpiabiõpetajat ja klassides abiõpetajad. Eripedagoogid nõustavad eriklasside õpetajaid.

Õpetajate sõnul tegeleb koolis madala õppeedukusega õpilastega peamiselt tugimeeskond. Õpilaste sõnul toimuvad konsultatsioonid õpetajatega kokkuleppel, sest kindlaid kellaaegu kõikidel õpetajatel ei ole. Järelevalve ajal ei kajastunud kooli kodulehel õpetajate konsultatsioonide ajad.

Kooli õppekava kohaselt töötavad ja tegutsevad tugimeeskonna liikmed õpigruppides.

⁶⁴ Õppenõukogu 21.11.2021 koosoleku protokoll.

⁶⁵ PGS, § 73 lg 1.

⁶⁶ PGS, § 46 lg 9.

⁶⁷ Kooli õppekava, pt 5.

Tugispetsialistide sõnul annavad nad nii individuaaltunde kui osalevad ka tundides, toetades HEV-õpilasi. Üks eripedagoog töötab gruppidega. Õppeaasta alguses vaatlevad eripedagoogid kõikide klasside õpilasi.

Seaduse kohaselt⁶⁸ teavitatakse vanemat, kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, ning kool peab korraldama õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Nimetatud hindamise, testimise ja uuringute tulemused, samuti õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ning koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitused, rakendatud teenused ja tugi ning hinnang nende tulemuslikkuse kohta kantakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile (edaspidi *IAJK*). Järelevalves nähtus, et direktor on määranud⁶⁹ koolis isiku, kes vastutab *IAJK* täitmise eest ja õpilastele, kes vajavad *IAJK*d, on kaardid loodud.

Seaduse kohaselt⁷⁰ võib kool teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakooormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, tuleb õpilasele koostada riiklikes õppekavades sätestatud tingimustel individuaalne õppekava (edaspidi *IÕK*).

Kooli õppekava kohaselt⁷¹ on *IÕK* määramiseks vaja mentori, õpilase õpetajate või lapsevanema taotlust. See esitatakse kooli õppejuhile, kes esitab taotlused kooli direktorile. *IÕK* määramise kinnitab kooli direktor.

Õpetajate sõnul pöörduvad nad märkamise korral tugimeeskonna juhi poole, kes suunab tugispetsialisti õpilast vaatlema. Seejärel otsustatakse, mida ja kuidas teha.

Kooli õppekava kohaselt avab mentor *IÕK* järgi õppivale õpilasele individuaalse vaatluse elektroonilise kaardi. Mentori ja õpilasega töötavate täiskasvanute ülesannete hulka kuulub õpilase elektroonilise vaatluskaardi täitmine.

Järelevalves leidis kinnitust, et vastavad kaardid (*IAJK*) on koostatud ja säilitatakse elektrooniliselt kooli dokumentide hulgas.

Vestlusel õppenõukoguga ja dokumentide vaatlusel selgus, et õpetajad täidavad õpilaste *IÕK*sid.

PGSi⁷² kohaselt kehtestab direktor arenguestluse korraldamise tingimused ja korra, esitades enne kehtestamist arvamuse andmiseks õppenõukogule ning hoolekogule.

Järelevalves selgus, et koolil puudub vastav dokument, kuigi varem on õppenõukogu koosoleku⁷³ päevakorras olnud sellel teemal arutelu.

Järelevalve ajal kehtestas direktor dokumendi⁷⁴, millele olid oma arvamuse andnud nii hoolekogu⁷⁵ kui õppenõukogu⁷⁶.

Direktori⁷⁷ ja pidaja⁷⁸ edastatud selgituste kohaselt on nimetatud dokumendi loomine viibinud

⁶⁸ PGS, § 46 lg 4.

⁶⁹ Direktori 25.02.2022 käskkiri nr 1-1/17.

⁷⁰ PGS, § 18 lg 1.

⁷¹ Kooli õppekava, p.5.8.

⁷² PGS, § 37 lg 7.

⁷³ Õppenõukogu 03.02.2021 koosoleku protokoll 3-2/2, lisa 1.

⁷⁴ Direktori 01.11.2022 käskkiri nr 1-1/13 „Õpilastega arenguestluste korraldamise tingimuste ja korra kehtestamine“.

⁷⁵ Hoolekogu 11.10.2022 koosoleku protokoll nr 1-4/1.

⁷⁶ Õppenõukogu 26.10.2022 koosoleku protokoll nr 3-4/2.

⁷⁷ Direktori 12.09.2022 e-kiri.

⁷⁸ Kooli pidaja 20.09.2022 selgitused.

seoses direktorite vahetumisega.

Seaduse kohaselt⁷⁹ viiakse õpilase arengu toetamiseks temaga koolis vähemalt üks kord õppeaastas läbi arenguvestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides.

Kooli poolt järelevalvele esitatud tõenditest nähtus, et juhuvalimi alusel vaadeldud 3., 5. ja 8. klassi õpilaste (kokku 8) puhul ei olnud kõikidega 2021/2022. õppeaastal arenguvestlusi läbi viidud.

Direktori selgituste⁸⁰ kohaselt on enamike õpilastega toimunud arenguvestlused, kuid nendest puuduvad kokkuvõtted. Õpilaste esindajate sõnul on nendega arenguvestlusi peetud, kuid nende arvates on need pigem vestlused, kus infot saab lapsevanem ja mida iga õpetaja viib läbi omal viisil.

4.1. Ettepanek direktorile

Esitada kooli kodulehel ja Stuudiumi keskkonnas kõikide õpetajate poolt läbiviidavate konsultatsioonide ajad, et õpilased ja lapsevanemad oleksid kellaaegadest teavitatud.

4.2. Ettekirjutus pidajale

Tagada koolis kõigi õpilastega arenguvestluste läbiviimine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõigetest 5 ja 6. Täitmise tähtaeg: 01.06.2023.

5. Haridusliku erivajadusega õpilaste toetamise korraldus

Järelevalves vaadeldi, kas ja kuidas on koolis toetatud haridusliku erivajadusega (edaspidi *HEV*) õpilased. Koolivälise nõustamisemeeskonna soovitusel (edaspidi *KVNM*) ja vanema kirjalikul nõusolekul peab kool rakendama õpilasele tõhustatud tuge või erituge⁸¹.

Direktor on oma käskkirjaga⁸² määranud haridusliku erivajadusega õpilaste õppe koordineeri (edaspidi *HEVKO*) ja õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi täitmise eest vastutava isiku⁸³.

HEVKO sõnul, kes on lisaks tugimeeskonna juht, hõlmavad tema igapäevased tööülesanded järgmisi tegevusi: KVNMi otsuste täitmise jälgimine; dokumentide väljastamine õpetajale ja vanemale; IAJKde ja IÕKde avamine ja nende täitmise eest vastutamine; õpetajate nõustamine; kohtumiste korraldamine; EHISe täitmine.

Järelevalve ajal oli koolis tõhustatud ja eritoe õpilasi kokku 26, neist 19-le on KVNMi poolt soovitatud tõhustatud tuge ja 7-le erituge.

PGSi⁸⁴ kohaselt otsustab õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise direktor.

Direktor on moodustanud⁸⁵ käesolevaks õppeaastaks kuus eriklassi kokku 20-le tõhustatud ja erituge vajavale õpilasele.

HEVKO ja direktori sõnul on direktori poolt eriklassi määratud üks õpilane, kelle vanem on selleks avaldanud soovi. Kaks õpilast, kellele on määratud KVNMi poolt vajadusel eriklass,

⁷⁹ PGS, § 37 lg-d 5, 7.

⁸⁰ Direktori 07.10.2022 selgituskiri.

⁸¹ PGS, § 48 lg 1.

⁸² Direktori 22.02.2022 käskkiri nr 1-/14.

⁸³ Direktori 25.02.2022 käskkiri nr 1-/17 „Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi täitmise eest vastutava isiku määramine“.

⁸⁴ PGS, § 46 lg 11.

⁸⁵ Direktori 20.09.2022 käskkiri nr 1-1/3.

õpivad vanema soovil tavaklassis. Neile on kooli poolt rakendatud õpigrupis õpiabi- või abiõpetaja tuge.

Eeltoodust tulenevalt selgitame, et seadus⁸⁶ annab kooli direktorile võimaluse õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks lisaks tavaklassidele moodustada ka õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse. PGS⁸⁷ reguleerib põhikooli õpilaste arvu klassis ja õpperühmas. Lõige 5 ütleb, et õpilaste arvu eriklassis määrab direktor, arvestades sealjuures õpilaste hariduslike erivajaduste iseloomu. HEV-õpilane on aga PGSi⁸⁸ järgi õpilane, kelle puhul rakendatakse KVNMI soovitusel tõhustatud või erituge. Tõhustatud ja erituge saab aga seaduse kohaselt⁸⁹ soovitada vaid KVNMI. Täpsustatud tugi ja meetmed, mida tõhustatud ja eritoe raames KVNMI saab soovitada, on loetletud samas seaduses⁹⁰. Õpe eriklassis on üks neist. Seega eelnevat kokku võttes on õpe eriklassis teatud õpilastele (tõhustatud ja eritoe saajatele) tagatav teenus, mida on soovitanud KVNMI õpilasele toe määramisel.

Järelevalves läbi viidud dokumentide vaatlusel, mis hõlmas juhuvalimi põhjal viit 2.–8. klassi HEV-õpilast, olid kõikidele õpilastele koostatud IAJKd ja IÕKd. Vaadeldud dokumendid asusid elektroonilises Google Drive keskkonnas ja sisaldasid ettenähtud vormis sissekandeid. Samuti nähtus, et õpilaste õppe ja toe planeerimisse⁹¹ ja IÕK koostamisse olid kaasatud lapsevanemad, kes kinnitavad dokumendi I trimestri lõpus. Vanematele on tagatud võimalus saada igal ajal väljavõtte IÕKst.

Direktori sõnul ei ole ta seni eraldi IÕK määramist õpilastele kinnitanud.

Selgitame, et seadusest tulenevalt⁹² kehtestab direktor kooli õppekava, mis on ühtlasi kõikidele õpilastele järgimiseks koolikohustuse täitmisel. Samas on koolile antud võimalus teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas⁹³. Selleks koostatakse õpilasele IÕK, mis on õppekavaks vastavale õpilasele ja mille kehtestab sama isik, kes kehtestab õppekava, seega direktor. Samuti on IÕK käsitletav⁹⁴ ühe rakendatava tugimeetmena õpilase suhtes.

5.1. Ettekirjutused pidajale

- 5.1.1. Tagada haridusliku erivajadusega õpilastele koolivälise nõustamismeeskonna poolt soovitatud toe rakendamine vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 47 lõikele 1 ning § 49 lõigetele 1 ja 2 ning õiendi punktis 5 esitatud selgitustele. Täitmise tähtaeg: 01.03.2023.
- 5.1.2. Tagada kooli õppekava põhjal võimalus individuaalseks õppeks põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava alusel, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikest 1 ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 17 lõike 8 punktist 2. Täitmise tähtaeg: 01.03.2023.

6. Tugispetsialistide teenuse tagamine

PGSi⁹⁵ kohaselt peab õpilasele koolis tagama vajadusel tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenused.

⁸⁶ PGS, § 60 lg 10.

⁸⁷ PGS, § 26.

⁸⁸ PGS, § 46 lg 6.

⁸⁹ PGS, § 47.

⁹⁰ PGS, § 49 lg-d 1,2.

⁹¹ PGS, § 18; PRÕK, § 17 lg-d 7, 8.

⁹² PGS, § 17 lg 2.

⁹³ PGS, § 18 lg 1.

⁹⁴ PGS, § 58 lg 3.

⁹⁵ PGS, § 37 lg 2.

Järelevalve ajal töötasid koolis kaks eripedagoogi (kokku 2,14 ametikohta) ja kaks koolipsühholoogi (kokku 1,0 ametikoht), kelle kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele. Eripedagoogid annavad tunde I–III kooliastmes.

Tugispetsialistide sõnul töötavad nad õpilastega individuaalselt ja gruppides, nõustatakse eriklasside õpetajaid tundide läbiviimisel ja osaletakse vajadusel tundides, toetades HEV-õpilasi.

Järelevalve ajal oli EHISe andmetel 18 õpilasele tagamata logopeedi teenus ja 9 õpilasele sotsiaalpedagoogi teenus, kuigi nende õpilaste toevajadus oli KVNMI poolt tuvastatud.

HEVKO sõnul on kool logopeedi puudumise tõttu asendanud selle teenuse eripedagoogi teenusega juhul, kui KVNMI on märkinud, et logopeedi teenuse võib asendada eripedagoogi teenusega. Sotsiaalpedagoogi teenuse puudumise tõttu ei ole koostatud kahele õpilasele käitumise tugikava.

Eelnevast nähtub, et koolis ei ole kõikidele õpilastele tagatud tugispetsialistide teenused vastavalt nende vajadustele ja koolivälise nõustamismeeskonna soovitudele.

6.1. Ettekirjutused pidajale

- 6.1.1. Tagada koolis sotsiaalpedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 3 ning haridus- ja teadusministri 29.08.2013. a määruse nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“ § 4 lõikest 3. Täitmise tähtaeg: 01.03.2023.
- 6.1.2. Tagada koolis logopeedi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 4 ning haridus- ja teadusministri 29.08.2013. a määruse nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“ § 4 lõikest 3. Täitmise tähtaeg: 01.03.2023.

7. Õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust haridus- ja teadusministri määruses⁹⁶ sätestatule ning võrreldi EHISesse kantud andmete vastavust (väljavõte 25.10.2022) kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

Kooli õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli koolis kokku 47: 41 õpetajat, kaks eripedagoogi (koormusega 2,0), kaks psühholoogi (koormusega 1,0), õppealajuhataja (koormusega 0,8) ja direktor (koormusega 1,0). Kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 21-l õppe- ja kasvatusala töötajal: 15 õpetajal, kahel eripedagoogil, kahel psühholoogil, õppealajuhatajal ja direktoril.

Kvalifikatsioon ei vastanud kehtivatele nõuetele 26 (63%) õpetajal, neist 18 puudub magistrikraad ja õpetajakutse ning 8 õpetajakutse.

Kvalifikatsioon ei vasta kehtestatud nõuetele järgmistel õppe- ja kasvatusala töötajatel:

- 1) Õpetaja (klassiõpetaja I kooliaste 15 t; eesti keel ja kirjandus II kooliaste 5 t; eesti keel ja kirjandus III kooliaste 4 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 2) Õpetaja (klassiõpetaja I kooliaste 15 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.

⁹⁶ Haridus- ja teadusministri 29.08.2013. a määrus nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“.

- 3) Õpetaja (klassiõpetaja I kooliaste 4 t) – puudub õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 4) Õpetaja (klassiõpetaja III kooliaste 13 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 5) Õpetaja (kehaline kasvatus II kooliaste 15 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 6) Õpetaja (klassiõpetaja II kooliaste 15 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 7) Õpetaja (klassiõpetaja I kooliaste 15 t; muusika I kooliaste 4 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 8) Õpetaja (klassiõpetaja I kooliaste 14 t; matemaatika II kooliaste 5 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 9) Õpetaja (klassiõpetaja I kooliaste 14 t) – puudub õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 10) Õpetaja (klassiõpetaja I kooliaste 14 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 11) Õpetaja (klassiõpetaja I kooliaste 14 t) – puudub õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping.
- 12) Õpetaja (inglise keel I kooliaste 9 t; II kooliaste 6 t; III kooliaste 7 t) – puudub õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping. Puudub õpetaja ametikohal nõutav B2 keeleoskuse tase.
- 13) Õpetaja (kehaline kasvatus I kooliaste 12 t; II kooliaste 5 t; III kooliaste 4 t) – puudub õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping.
- 14) Õpetaja (klassiõpetaja I kooliaste 19 t; käsitöö ja kodundus III kooliaste 2 t) – puudub õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 15) Õpetaja (klassiõpetaja I kooliaste 14 t, inglise keel I kooliaste 2 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 16) Õpetaja (klassiõpetaja I kooliaste 14 t, käsitöö ja kodundus I kooliaste 1 t, II kooliaste 2 t) – puudub õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 17) Õpetaja (inglise keel I kooliaste 7 t, II kooliaste 12 t, III kooliaste 3 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Puudub õpetaja ametikohale nõutav B2 keeleoskuse tase. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 18) Õpetaja (kehaline kasvatus I kooliaste 7 t, II kooliaste 6 t, III kooliaste 1 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 19) Õpetaja (klassiõpetaja II kooliaste 15 t, ajalugu II kooliaste 2 t, ajalugu III kooliaste 4 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 20) Õpetaja (inglise keel I kooliaste 12 t, II kooliaste 6 t, III kooliaste 3 t) – puudub õpetajakutse. Puudub õpetaja ametikohal nõutav B2 keeleoskuse tase. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 21) Õpetaja (klassiõpetaja I kooliaste 14 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 22) Õpetaja (eesti keel teise keelena II kooliaste 4 t, III kooliaste 5 t, vene keel II kooliaste 6 t, III kooliaste 6 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 23) Õpetaja (klassiõpetaja I kooliaste 15 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 24) Õpetaja (õpiabi I kooliaste 12 t, II kooliaste 10 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 25) Õpetaja (klassiõpetaja I kooliaste 14 t, II kooliaste 5 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 26) Eripedagoog (ennastjuhtiv õppija ja kohalolukunsti rännakud enda sisemaailma 2 t) – puuduvad erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või eripedagoogi kutse. Töötajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.

EHISE sissekannete ja kohapeal vaadatud andmete põhjal on direktor sõlminud ühe kvalifikatsiooninõuetele vastava õpetajaga tähtajalise töölepingu. Ühe õpetajaga, kelle kvalifikatsioon ei vastanud nõuetele, oli sõlmitud tähtajatu tööleping. Kahel õpetajal puudub ametikohale nõutav B2 keeleoskuse tase.

Haridusasutuse juht peab tegema kõik endast sõltuva, et täita õpetajate ametikohad kvalifikatsiooninõuetele vastavate isikutega. Õpetajaga, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, saab PGSi⁹⁷ alusel sõlmida tähtajalise töölepingu tingimusel, et õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat.

Kooli pidaja sõnul on vald tõstnud viimastel aastatel nii õpetajate kui tugispetsialistide töötasu, kuid kvalifikatsioonile vastavate inimeste leidmine on endiselt raske.

PGSi⁹⁸ kohaselt kehtestab kooli õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ja teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtadele korraldatava konkursi läbiviimise korra kooli hoolekogu. Kooli hoolekogu on käesoleval õppeaastal vastava korra kehtestatud⁹⁹.

Direktori selgituste kohaselt on olemas küll eelmise direktori sellekohane käskkiri, kuid vastavat korda ei ole leitud. Hoolekogu selgituste kohaselt varem vastavat korda kehtestatud ei ole, kuigi õpetajate värbamine on toimunud pidevalt.

Koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab nende läbiviidava õppe- ja kasvatusgevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine¹⁰⁰.

Keskmiselt 42% õppetundidest (328 tundi) viivad läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele ja 58% õppetundidest (460 tundi) õpetajad, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta.

I kooliastmes viivad 40% õppetundidest koolis läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele, ja 60% õpetajad, kes ei oma nõutavat kvalifikatsiooni.

II kooliastmes antavatest õppetundidest 43% viivad läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele, ja 57% õpetajad, kes ei oma nõutavat kvalifikatsiooni.

III kooliastmes viivad 49% õppetundidest läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele, ja 51% õpetajad, kes ei oma nõutavat kvalifikatsiooni.

Koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv ei ole piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

7.1. Ettepanek direktorile ja pidajale

Kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavuse tagamiseks soovitage direktoril ja pidajal toetada ning motiveerida õpetajaid taotlema lähiajal õpetajakutset. Selleks soovitage direktoril leppida õpetajatega kokku tegevuskava õpetajakutse taotlemiseks.

7.2. Ettekirjutused pidajale

7.2.1. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõigetes 6, 7 ja 9 esitatud nõuetele, tagada avalike konkursside korraldamine nende õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel on olemas nõutav tasemeharidus, kuid puudub õpetajakutse, juhul, kui töötajale ei ole omistatud õpetajakutset hiljemalt 01.01.2024. Täitmise tähtaeg: 01.02.2024.

7.2.2. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõigetes 6, 7 ja 9 esitatud nõuetele, tagada

⁹⁷ PGS, § 74 lg 7.

⁹⁸ PGS, § 74 lg 6.

⁹⁹ Hoolekogu 11.10.2022 koosoleku protokoll nr 1-4/1.

¹⁰⁰ PGS, § 74 lg 9.

avalike konkursside korraldamine nende õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel puudub magistrikraad ja kes ei ole asunud seda omandama. Täitmise tähtaeg: 01.09.2023.

7.2.3. Tagada avalike konkursside korraldamine nende õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel magistrikraad puudub, kuid kes õiendi teatavaks tegemise ajal on seda omandamas, juhul, kui magistrikraadi ei ole omandatud hiljemalt 01.07.2024, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõigetest 6 ja 7. Täitmise tähtaeg: 01.09.2024.

7.2.4. Tagada piisav arv kvalifikatsiooninõuetele vastavaid õpetajaid, et kindlustada kooli õppekavas määratletud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikest 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2024.